

Datum
2019-05-24
Adress
205 80 Malmö
Diarienummer
ASN-2019-4892

Yttrande

Till
Kommunfullmäktige

Motion från Niels Paarup-Petersen (C) och Charlotte Bossen (C) om att ge förtur i bostadskön till personer som bor på skyddat boende STK-2019-425

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Niels Paarup-Petersen (C) och Charlotte Bossen (C) har i en motion yrkat att kommunfullmäktige uppdrar åt berörda nämnder att uppdra åt de kommunalt ägda bostadsbolagen att ge förtur i lägenhetskön till våldsutsatta personer som befinner sig på skyddat boende och inte kan återgå till sitt hem på grund av våldet.

Arbetsmarknads- och socialförvaltningen anser att det är skäligt att personer som utsatts för våld i nära relation och som befinner sig på skyddade boenden eller andra tillfälliga boenden och som inte kan återgå till sitt hem på grund av våldet ska kunna få förtur till en lägenhet hos MKB Fastighets AB. Vilka villkor som ska gälla för förtur behöver utredas vidare. Det gäller också vilka förändringar i MKB:s ägardirektiv som eventuellt behöver genomföras.

Yttrande

Niels Paarup-Petersen (C) och Charlotte Bossen (C) har i en motion yrkat att kommunfullmäktige uppdrar åt berörda nämnder att uppdra åt de kommunalt ägda bostadsbolagen att ge förtur i lägenhetskön till våldsutsatta personer som befinner sig på skyddat boende och inte kan återgå till sitt hem på grund av våldet.

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem, ett allvarligt brott och en viktig jämställdhets- och folkhälsofråga. Våldet medför både akuta och långsiktiga individuella konsekvenser och höga kostnader för samhället.

Enligt Arbetsmarknads- och socialförvaltningens rapport *Våld i nära relation mot vuxna – 2018*¹ aktualiserades 358 vuxna personer hos socialtjänsten i Malmö under år 2018 med anledning av våld i nära relation. Nästan 90 procent av aktualiseringarna gäller en kvinna, cirka

¹ [Våld i nära relation mot vuxna 2018 \(2019\) malmo.se](https://www.malmo.se/arkiv/2019/04/19/vald-i-nara-relation-mot-vuxna-2018)

10 procent en man. Antalet aktualiseringar på grund av våld i nära relation har ökat med nästan 25 procent jämfört med föregående år. Våld i nära relation drabbar många personer och är följaktligen ett stort problem i Malmö.

Arbetsmarknads- och socialnämndens årliga hemlöshetskartläggning visar att våld i hemmet som orsak till hemlösheten omfattar allt fler personer. Enligt kartläggningen från oktober 2018 befann sig totalt 153 vuxna personer (120 kvinnor och 33 män) i hemlöshet på grund av våld i hemmet. Det är en ökning med 42 personer eller 38 procent jämfört med föregående år. Det är svårt att fastställa orsaken till ökningen men den beror sannolikt både på ett ökat antal personer som söker hjälp hos socialtjänsten för våld i nära relation och på den stora bostadsbristen i Malmö. Det senare leder till att de våldsutsatta har svårigheter att på egen hand finna en bostad och att de därför allt längre tid tvingas bo i olika tillfälliga boenden och därmed blir en del av den årliga hemlöshetsstatistiken.

Personer som är utsatta för våld i nära relation har en stor risk att drabbas av hemlöshet. De tvingas ofta flytta från hemmet och av olika skäl är det inte möjligt att återgå till den tidigare bostaden. Det kan bero på att förövaren bor kvar och ibland också äger bostaden. I andra fall handlar det om att det är förenat med både allvarliga risker och känslomässiga påfrestringar att flytta tillbaka till den tidigare bostaden. Arbetsmarknads- och socialnämnden arbetar för att de som har blivit utsatta för våld i nära relation ska kunna tillvarata sina rättigheter, exempelvis rätten till den bostad som de delat med en förövare. I den mån det är möjligt flyttas förövaren från den gemensamma bostaden. Vid en separation har den som har störst behov av bostaden rätt till den. Finns barn har den som barnen i huvudsak ska bo hos normalt rätt till bostaden. Av skäl som angivits ovan är det inte alltid lämpligt att personen återgår till bostaden. Tekniska nämnden har en pågående dialog med fastighetsägare i Malmö med målet att de ska underlätta och medverka till att den våldsutsatta ska få möjlighet till att byta den ursprungliga lägenheten till en annan lägenhet.

Oavsett möjligheten för den våldsutsatta att i vissa fall flytta till den tidigare bostaden eller att genom fastighetsägaren få tillgång till en annan bostad finns det många personer som till följd av våld i nära relation kommer att befinna sig i hemlöshet och ha stora svårigheter att på egen hand skaffa en bostad. En del av dessa personer kommer av skyddsskäl inte att kunna bo i Malmö utan behöver få en bostad i en annan del av landet. För andra är det utifrån en riskbedömning möjligt att bo kvar i Malmö. Arbetsmarknads- och socialnämnden kan i samarbete med tekniska nämnden i vissa fall, efter biståndsbeslut enligt socialtjänstlagen, tillhandahålla lägenheter med kommunala andrahandskontrakt till socialt utsatta personer. Lägenheterna är möjliga att efter viss tid övergå till förstahandskontrakt om vissa villkor är uppfyllda. Att ge förtur i bostadskön kan vara ett annat och mer normaliserande sätt att tillgodose behovet av bostad hos en del personer som är utsatta för våld i nära relation.

Förtur till bostad av sociala eller andra skäl förekommer inte i Malmö men i en del andra kommuner, exempelvis Stockholm, Lund och Örebro. Vanligtvis måste ett antal villkor vara uppfyllda för att förtur till bostad ska ges. I Stockholm hanteras förturer av sociala eller medicinska skäl av bostadsförmedlingen och riktar sig till personer som varit folkbokförda minst två år i kommunen. I Lunds kommun kan socialförvaltningen under vissa omständig-

heter bevilja förtur till bostad hos kommunens allmännyttiga bostadsbolag, LKF. Enligt socialförvaltningen i Lund är väntetiden efter beviljad förtur cirka 1,5 år. I Örebro kan det allmännyttiga bostadsbolaget ge förtur till de som försökt allt för att ordna boende på egen hand, exempelvis genom bostadskön eller via köp. I alla tre kommunerna krävs att den sökande varit folkbokförd i kommunen de senaste två åren.

Boplats Syd är en regional bostadsförmedling som ägs av Malmö stad. Utbudet består både av kommunala och privatägda hyreslägenheter i flera av Skånes kommuner. Boplats Syd förmedlar inga lägenheter med förtur utan lägenheterna förmedlas efter kötid. Det innebär att den sökande som uppfyller hyresvärdens krav och som har längst kötid får erbjudande om att hyra den sökta lägenheten. Under år 2018 förmedlades knappt 4 900 lägenheter i Malmö och den genomsnittliga kötiden var 1 140 dagar.

Malmö stads äger det allmännyttiga bostadsbolag MKB Fastighets AB. Bolaget förvaltar drygt 23 800 lägenheter i Malmö och förmedlar alla sina lediga lägenheter via Boplats Syd. Det innebär att inga lägenheter förmedlas med förtur till personer av sociala skäl. MKB lämnar varje år cirka 200 lägenheter till tekniska nämnden. Lägenheterna används med så kallade kommunala kontrakt till hushåll som av arbetsmarknads- och socialnämnden efter biståndsprövning beviljats bistånd till ett kommunalt kontrakt enligt socialtjänstlagen.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är skäligt att personer som utsatts för våld i nära relation och som befinner sig på skyddade boenden eller andra tillfälliga boenden och inte kan återgå till sitt hem på grund av våldet ska kunna få förtur till en lägenhet hos MKB. Gruppen är särskilt utsatt och det är viktigt att göra insatser som ökar möjligheterna för dessa personer att leva ett liv fritt från våld och förtryck. Det är särskilt angeläget om det finns barn i hushållet, eftersom avsaknaden av ett eget hem påverkar barn situation särskilt negativt. Brist på bostäder kan i vissa fall göra det svårt för våldsutsatta att lämna en destruktiv relation och det kan vara ett av flera skäl till varför en del återvänder till förövaren från ett skyddat boende. Förutsättningen för att få förtur bör vara att det inte är möjligt att på egen hand skaffa en bostad inom rimlig tid och att det inte heller är möjligt att genom överenskommelse med fastighetsägaren byta den befintliga lägenheten till en annan lägenhet inom kommunen. Vilka villkor i övrigt som ska gälla för förtur behöver utredas vidare. Det gäller också vilka förändringar i MKB:s ägardirektiv som eventuellt behöver genomföras, vilken instans som ska ta emot och utreda förtursansökningar, om förtur ska riktas särskilt till vuxna med barn samt om det, som i en del andra kommuner, ska krävas viss tid med folkbokföring i kommunen. Slutligen anser arbetsmarknads- och socialnämnden att privata fastighetsägares engagemang och intresse att tillhandahålla hyreslägenheter med förtur till personer utsatta för våld i nära relation ska undersökas.

Ordförande

.....
Sedat Arif
.....

Förvaltningsdirektör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Arbetsmarknads- och socialnämnden 190521 § 160. Moderaterna och Centerpartiet, reservation, bilaga. Sverigedemokraterna, reservation, bilaga.